

szlakiem
hymnu

PROLOG

Projekt *Poznajmy wspólnie Mazurka* Dąbrowskiego od kilku lat jest realizowany przez Dzielnicę Targówek m. st. Warszawy. Jego głównym celem jest wychowanie patriotyczne młodzieży, rozbudzenie w niej dumy z przynależności do narodu polskiego i ojczyzny narodów - Europy. Poprzez udział w konkursach uczniowie poznają ważne dla dziejów Polski postacie, wydarzenia historyczne i miejsca pamięci naszego narodu oraz uświadamiają sobie, jak nierozzerwalnie historia Polski jest złączona z historią Europy. Laureaci konkursów biorą udział w Rajdach Szlakiem Hymnu, co zachęca ich do nauki języków obcych, umożliwia poznanie geografii i kultur innych krajów oraz nawiązanie kontaktów z Polonią i Polakami za granicą wschodnią, które wielokrotnie owocują długoletnimi przyjaźniami. Przede wszystkim jednak osobiście mogą zetknąć się z ważnymi w historii Polski miejscami i pamiątkami. Rajd jest projektem kulturalno-edukacyjnym, mającym na celu popularyzację hymnu, bliższe zapoznanie młodzieży z historią naszych symboli narodowych oraz utrwalenie polskiej tożsamości młodych Polaków. Rajd składa się z dwóch integralnie połączonych przedsięwzięć: Młodzieżowego Rajdu „Jeszcze Polska nie zginęła póki my żyjemy” oraz Rajdu Motocyklowego. Trasa Rajdu 2012 prowadziła przez wschodnią Polskę, Białoruś, Rosję, aż do Moskwy i z powrotem przez Łotwę, Litwę do Polski, do Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie.

Mam nadzieję, że niniejsze wydawnictwo pozwoli Państwu przeżyć Rajd razem z uczestnikami oraz dostarczy wielu niezwykłych wrażeń.

Grzegorz Zawistowski
Burmistrz Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy

Dziękuję panu Grzegorzowi Zawistowskiemu - Burmistrzowi Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy - za zaufanie i powierzenie mi roli realizatora IV Rajdu Szlakiem Hymnu.

Dziękuję księdzu Janowi Zalewskiemu - proboszczowi Parafii Hadrsløv w Danii, duszpasterzowi motocyklistów - za realizację prawie nierealnego pomysłu i wspólną „drogę” podczas Rajdu.

Dziękuję Nauczycielom, którzy poprzez codzienną edukację kulturalną i patriotyczną przygotowali młodzież do konkursów „Mapa Hymnu Narodowego” oraz „Historia Polski w moim domu, dzielnicy, mieście” zorganizowanych przez Dom Kultury Zacisze w Warszawie.

Dziękuję Zbyszkowi Dardzie za relację fotograficzną, która umożliwiła zamknięcie w kadrze licznych spotkań, naszych emocji, przeżyć.

Wielkie dzięki Wszystkim, z którymi podążałam drogami historii Polski i losów Polaków.

Bożenna Dydek
Dyrektor Domu Kultury Zacisze w Warszawie
Realizator IV Rajdu Szlakiem Hymnu Narodowego

Rajd Szlakiem Hymnu Narodowego

Termin: 10-26 maja 2012 r.

Trasa: Gryfino, Poznań, Warszawa, Tykocin, Mońki, Grodno, Nowogródek, Baranowicze, Kuropaty, Orsza, Smoleńsk, Katyń, Borodino, Moskwa, Miednoje, Ostaszków, Dyneburg, Wilno, Gdańsk, Będomin.

Uczestnicy: grupa autokarowa - młodzież - 28 osób, dorośli - 18 osób, motocykliści 22 osoby - cała trasa, 30 osób od Wilna.

SZLAKIEM HYMNU

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Rajdowe spotkanie z hymnem rozpoczęliśmy w Tykocinie, na terenie dawnych dóbr Stefana Czarnieckiego. Przeszliśmy Wisłę i Wartę, kierując się na wschód. Pod biało-czerwonymi sztandarami z pieśnią na ustach, jednocząc się z miejscowymi Polakami, odkrywając historię Mazurka w Zaosiu i Nowogrodku. W dworku Adama Mickiewicza (piewcy chwały polskich legionistów w „Panu Tadeuszu”) zastanawialiśmy się nad zbieżnością miejsc i faktów, które ogłaszał soplicowski zegar z kurantem.

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Borysów i Borodino to kolejny etap - militarny ślad odwrotu Wielkiej Armii Napoleona, ale i chwały żołnierskiej - bo dał nam przykład Bonaparte...

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Nadzieje na niepodległość Rzeczypospolitej tropiliśmy, zwiedzając Wilno. Tu w czerwcu 1812 r. dotarł Józef Wybicki, aby negocjować z Cesarzem odrodzenie Rzeczypospolitej.

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze*

Słowa tej zwrotki przypomnieliśmy sobie w Oliwie, gdzie w 1660 r. został podpisany pokój oliwski, a miejsce edukacji autora słów hymnu narodowego znaleźliśmy w Kolegiacie Staroszkockiej w Gdańsku.

W barokowym dworku z początku XVIII wieku w Będminie - w którym urodził się Józef Wybicki, twórca „Mazurka Dąbrowskiego”, obecnie w Muzeum Hymnu Narodowego - zakończyliśmy naszą patriotyczną przygodę.

*Jeszcze Polska nie zginęła
Kiedy my żyjemy...*

Z pozdrowieniami dla pasjonatów historii i młodych patriotów
Uczestnicy IV Rajdu Szlakiem Hymnu.

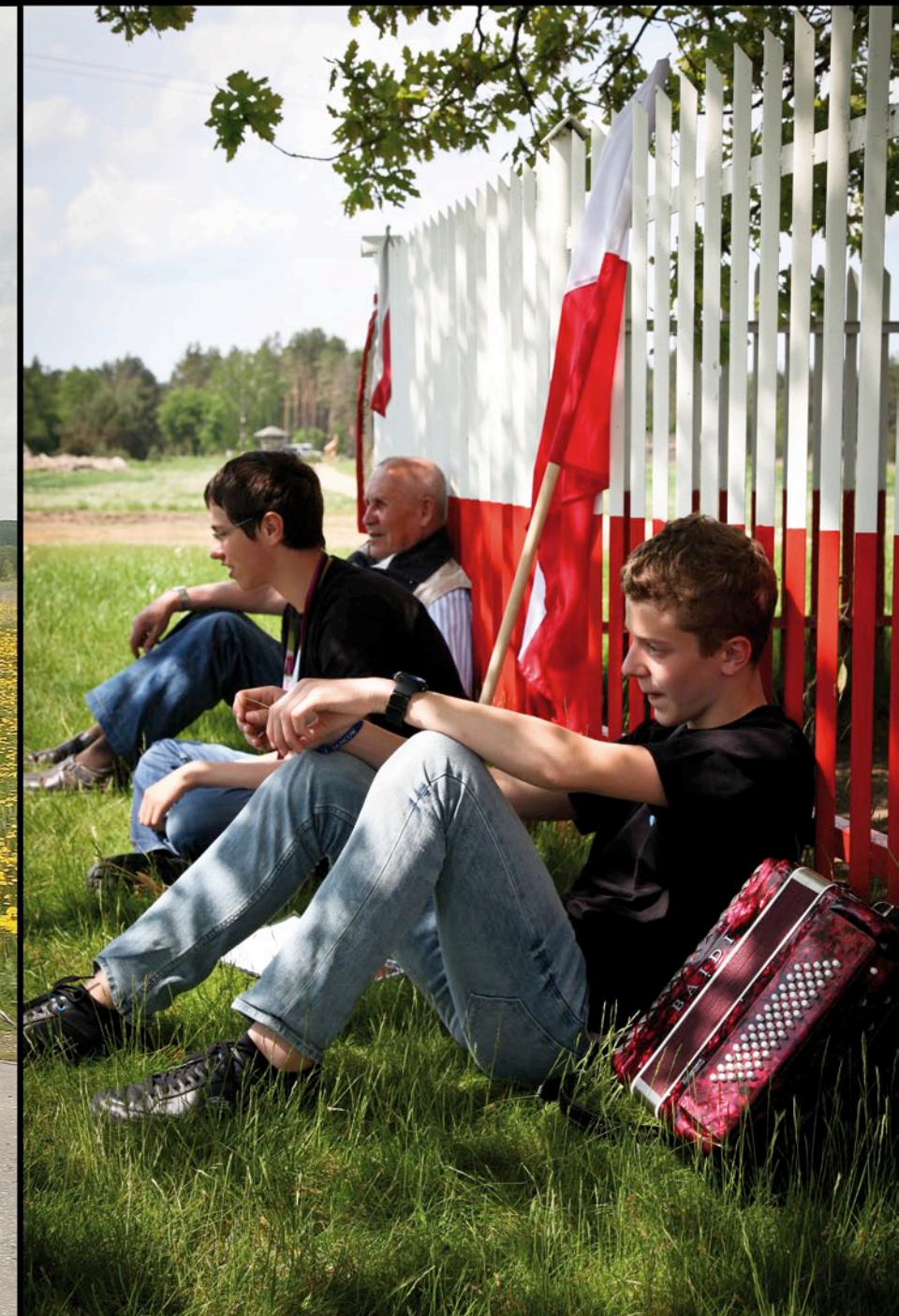

Uczestnicy Rajdu w Kluszyńie

Uczestnicy Rajdu w Kluszyńcu

Zulów miejsce urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego

Uczestnicy Rajdu w Moskwie

Zaose miejsce urodzin Adama Mickiewicza

Ksiądz Jan Zalewski Bożenna Dydek

Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie k/Gdańska

MIEJSCA PAMIĘCI

Ksiądz Jan Zalewski

Katyń 17 maja 2012 r.

Tylko nieme wysokie drzewa i ta ziemia, która pamięta co się tu wydarzyło. Przerazająca cisza. Wszyscy w milczeniu padają na kolana przed ołtarzem pogrążeni w długiej modlitwie. Nieopodal długi szereg tablic z nazwiskami zamordowanych oficerów. Nie poddali się, ale tu spoczywają! Pada komenda, składamy kwiaty i ustawiamy znicze. Bicie dzwonu, którego dźwięk wydobywa się jakby z podziemi, przesywa wszystkich głosem tych umierających oficerów, ale mówi także o Zmartwychwstaniu Chrystusa! Odprawilem Mszę Świętą i wspólny gromki śpiew „Z dawna Polski Tyś Królową” roznosi się po okolicy. Tylko dlaczego ptaki tutaj nie śpiewają? W kazaniu słyszą rajdowcy o tym, że „współcześnie miłość do Ojczyzny to oczywiście gotowość do poniesienia ofiar dla Niej, to wielki zbiorowy obowiązek, ale także wzajemna życzliwość, to ukłon w kierunku drugiego człowieka, to szacunek oraz uczciwość i prawdomówność, tudzież codzienna solidna praca. Ci, którzy zostali tutaj zamordowani pokładali ufność w następnych pokoleniach, że o nich nie zapomną, ale liczą nade wszystko na to, że w życiu ich rodaków to, o co oni walczyli, stanie się faktem - czyli wolna, sprawiedliwa i praworządna Polska.

Ksiądz Jan Zalewski

Miednoje 20 maja 2012 r.

Wiązką kwiatów biało-czerwonych i światełkami zniczy czcimy pamięć zamordowanych.

W cichym kondukcje idziemy z ks. Zbigniewem Wysieckim pod ołtarz w kształcie ciemnobrązowego stołu przykrytego kamiennym obrusem. Rajdowcy stali przy ołtarzu na obwodzie koła utworzonego z płaskich tablic z nazwiskami ofiar. W środku za ołtarzem drewniane krzyże, pod którymi pochowano szczątki ludzkie, przy ekshumacji całowane i grzebane osobiście przez ks. Peszkowskiego. Ksiądz Zbigniew mówi w kazaniu o wybaczeniu, o człowieczeństwie i miłości Matki Bożej Katyńskiej, która w dłoniach trzyma umęczoną głowę człowieka z widoczną na potylicy raną postrzałową. Przytuleni przez Boga, nieżyjący a nieśmiertelni. Żyjący kiedyś pracą, służbą - dziś przyjęci przez ziemię, porosłą świeżą, zieloną trawą. Rajdowcy boją się zakłócić ciszę, a jednocześnie każdy chce włączyć się w liturgię - Artur jako ministrant, Kuba i Piotrek czytają Słowo Boże, Iza śpiewa psalm, motocykliści przejmują flagi, jak zmianę pocztów. Słowa „pokój nam wszystkim” nabierają specjalnego znaczenia. Uściski dłoni i uśmiechy łączą nas we wspólnym duchowym przeżyciu.

Ks. Wysiecki poświęcił obraz Matki Bożej Katyńskiej dla Parafii w Radzyminie, a rajdowcy... zabierają z Miednoje myśli pomieszane - wybaczenie? zrozumienie? pamięć? oburzenie? Dziwny jest ten świat, a możliwe okrucieństwo jednego człowieka w stosunku do drugiego niewyobrażalne.

Marian Dziadosz, uczestnik Rajdu

Czekałem 50 lat na ten wyjazd. Odkąd moja pamięć sięga słyszałem w domu o Katyniu. Wreszcie byłem tam, płakałem jak bóbr. Uspokoilem się, już wiem, Oni zwyciężyli!

Cmentarz na Rossie - Wilno

Cmentarz Daniłowski - Moskwa

Katyń

Smoleńsk

Smoleńsk

Katyn

Daugavpils - Lotwa

Kuropaty - Białoruś

Giby k/Augustowa

Katyń

Miednoje

SPOTKANIA

Ksiądz Jan Zalewski

Rajdowcy długo kluczyli wczesnym rankiem po uliczkach Wielkich Łuków w dzielnicy domków jednorodzinnych, szukając kościoła katolickiego. Oczom wszystkich ukazał się w końcu mały domek, gdzie mieści się kościół.

Przed bramą czekało troje miejscowych Polaków, którzy z wielką radością i łzami w oczach witali rajdowców. Dwie starsze panie i jeden pan z ogromnym wzruszeniem opowiadali, że na sobotnią Mszę św. przyjeżdża ksiądz z odległego o 250 km Smoleńska, ale nigdy nie było w Wielkich Łukach tylu katolików, jak tego dnia.

Polska Szkoła im. Józefa Piłsudskiego w Dyneburgu. Na szkolnym boisku zebrali się uczniowie, którzy szczerze otoczyli zaparkowane na podwórzu motocykle. Nie było problemów z porozumiewaniem się, gdyż wszyscy rozmawiali po polsku. Na spotkanie przyjechała Łotewska Telewizja. Uczestnicy przedstawili ideę rajdu. Wspólne odśpiewanie kilku piosenek, tańce zakończyły to przesympatyczne spotkanie. Z żalem trzeba było ruszyć dalej.

Rodacy! Śpiewamy hymn, chwila ciszy. Obowiązkowy strój kobiet na terenie klasztoru to długie kwieciste spódnice i chusteczki na głowę, które wypożycza miejscowy duchowny. W cerkwi rajd odnalazł kopię obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, ofiarowaną dwa lata temu przez ojców Paulinów z Częstochowy. Pojawia się uśmiechnięty diakon Piotr Karpieńko. Bracia z prawosławnej Pustelni Niłowo - Stołobieńskiej zgodzili się na głośną modlitwę po Polsku w Soborze przed kopią jasnogórskiej ikony. Zakonnik opowiada o tragicznych losach duchownych i wiernych Cerkwi prawosławnej i historii tutejszego klasztoru. Mówi o losach internowanych polskich policjantów.

Składamy wianek z białych i czerwonych kwiatów przed Częstochowską Panią. Otrzymuję na pamiątkę wykonaną w klasztorze miniaturę jasnogórskiej ikony, której nadano wygląd wg tradycji rosyjskiego prawosławia.

Rajdowcy są zaproszeni przez Braci z Pustelni do Muzeum klasztornego. W jednej z sal znajdują się materiały dotyczące przedwojennej i współczesnej historii Polski. Jedną z ekspozycji w tej sali została poświęcona obecności polskich policjantów w klasztorze nazywanym „Obozem ostaszkowskim”. Znajdą się tam między innymi fotografie polskich policjantów zamordowanych w 1940 roku w Twerze oraz przekazane przedwojenne i współczesne mundury policyjne.

Na cmentarzu Żołnierzy Polskich z 1920 roku w Radzyminie 14 maja 2012r. nuncjusz apostolski w Polsce ks. abp Celestino Migliore, wysyłając uczestników Rajdu na trasę powiedział: „Proszę Boga, aby uczynił z was postać pokoju i ducha współpracy między ludźmi i narodami.” Podczas prywatnej rozmowy ks. abp Celestino Migliore powiedział do ks. Jana Zalewskiego: „proszę pozdrawić ode mnie patriarchę Moskwy i całej Rusi Cyryla I”. W takim duchu Rajd ruszył na Białoruś i do Rosji. Do Pustelni Niłowo - Stołobieńskiej k. Ostaszkowa rajd dotarł 20 maja.

Stare Wasiliszki k/Lidy

Klasztor w Ostaszkwie

Spotkanie z Diakonem Piotrem w Klasztorze w Ostaszkwie

Klasztor w Ostaszkwie

Spotkanie w Domu Polskim w Daugavpils - Łotwa

Spotkanie z uczniami polskiej szkoły w Daugavpils

Spotkanie w Domu Polskim w Daugavpils - Łotwa

Spotkanie w Wielkich Łukach - Rosja

Spotkanie z ks.abp. Sławojem Leszkiem Głódziem

Spotkanie z Ambasadorem RP w Wilnie

Organizatorzy:
Dzielnica Targówek m.st. Warszawy
Dzielnica Praga Południe m.st. Warszawy
Dzielnica Śródmieście m.st. Warszawy
Dzielnica Żoliborz m.st. Warszawy

Realizator rajdu:

Sponsor:

Wydawca: Dom Kultury Zacisze w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy

Foto: Zbigniew Darda